

SIMO PAASSILTA,

chefredaktör

Pensionstagarnas

Centralförbunds ordförande

Vi kan leva med pensionsreformen

Arbetsmarknadsorganisationerna kom 19.1 överens i fråga om det uppdrag landets regering utfärdat. Regeringen gav i oktober 2023 i uppdrag att överenskomna förändringar bör stärka den offentliga ekonomin på lång sikt med cirka 0,4 procentenheter i förhållande till bruttonationalprodukten.

Dessutom skulle utredningsarbetet peka på metoder att på ett konkret sätt stabilisera pensionsförsäkringens avgiftsnivå på lång sikt, så att arbetspensionssystemet, med hjälp av ett regelmässigt stabiliseringsystem bereds inför eventuella chocker. Av regeringen Orpos uppdrag märktes genast att en stabiliseringsfaktor införs, med eller utan ett förhandlingsresultat av arbetsmarknadsorganisationerna.

Det nuvarande förhandlingsresultatet med dess inflationsstabilisator är, enligt min mening ur pensionstagarnas synvinkel av de lösningsmodeller för stabilisering som erbjuds en mildare version och det tack vare arbetstagarrepresentanterna i förhandlingarna. Vi kan leva med det här resultatet.

Regeringen, och även övriga aktörer hade tyvärr blivit skrämda av de något högre indexförhöjningarna än vanligt på pensionerna som skett under ett par år i rad. Regeringen gick ut med krav på lösningar från arbetsmarknadsorganisationernas sida.

Löneökningarna har i allmänhet varit klart snabbare än prisstegringarna. Arbetspensionsindex steg under åren 1995–2022 c. 57 procent, förtjänstindex under samma tid närmare 115 procent. Den reella löneökningen var under tidsperioden 38 procent och pensionerna steg c 1 procent. Den utvecklingen har inte bekymrat någon på beslutsfattarnivån.

Avtalet om att "Arbetspensionsindex får inte under granskningsperioden två år i rad öka mer än lönefrekvensen samtidigt" är en garant för att man inte tillnärmelsevis varje år gör nedskärningar i index. De stora indexförhöjningarna under åren 2023 och 2024 var verkligen ovanliga. Senast skedde en förhöjning med 6 procent på arbetspensionsindex år 1991 och efter 1980-talet har så skett bara några gånger.

Stabilisatorn biter inte på de lägsta pensionerna, eftersom folkpensionerna också i fortsättningen höjs med folkpensionsindex. Det baseras helt på prisutvecklingen och den tänker regeringen åtminstone inte ännu ingripa i. Men vid sidan av folkpensionen tillkommer eventuellt ett arbetspensionsindex att stabilisera läget, enligt överenskommelsen.

I organisationernas förhandlingslösning överenskom man också om förändringar i reglerna för pensionsbolagen, för att de i sina investeringar skall kunna ta större risker. Pensionsfonderna kan i fortsättningen i högre grad investera i aktier. Maximandelen aktieinvesteringar av alla investeringar ökar från nuvarande 65 procent till 85 procent.

Riskenivån i pensionssystemet har, vad gäller investeringar också utan särskilda beslut ökat under senare år. Det beror på att pensionsfondernas vikt – med medel som uppgår till över 270 miljarder euro har ökat. Då fonderna kontinuerligt har vuxit till sig så påverkar svängningar i den investerade förmögenheten allt kraftigare stabiliteten i hela pensionssystemet.

I din hand har du dej förnyade tidningen Eläkkeensaaja – Pensionstagaren. Sidstorleken har förändrats till det mindre, men våra teman är fortsättningsvis stora.